

**Att växa som sjuksköterska:
Nytexaminerade
sjuksköterskors upplevelser
- En kvalitativ litteraturöversikt**

**Growing as a nurse: The newly
graduated nurses` experiences
-A qualitative literature review**

Examensarbete för sjuksköterskeexamen och
kandidatexamen med huvudområdet omvårdnad

Grundnivå 15 högskolepoäng

Hösttermin 2023

Studenter: Cecilia Fogel, Julia Svantesson

Handledare: Martina Holmström

Examinator: Elisabeth Hertfelt Wahn

SAMMANFATTNING

Titel:	Att växa som sjuksköterska: Nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser: En kvalitativ litteraturöversikt.
Författare:	Fogel, Cecilia; Svantesson, Julia
Institution:	Institutionen för hälsovetenskaper, Högskolan i Skövde
Program/kurs:	Sjuksköterskeprogrammet, Examensarbete i omvårdnad, OM525G, 15 hp
Handledare:	Holmström, Martina
Examinator:	Hertfelt Wahn, Elisabeth
Sidor:	22
Nyckelord:	Nyutexaminerad sjuksköterska, Traineeprogram, Trygghet, Upplevelser, Utbildning

Bakgrund: Nyutexaminerade sjuksköterskor erbjuds under första arbetsår traineeprogram där de får handledning, utbildning samt möjlighet till att hospitera på andra vårdavdelningar. Tidigare forskning visar att tonvikten i sjuksköterskeutbildningen ligger på kunskap och färdigheter istället för den djupare förståelsen där sjuksköterskestudenter bör lära sig reflektera och ha ett kritiskt tänkande.

Syfte: Att undersöka nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara ny inom professionen på sjukhus.

Metod: En litteraturöversikt baserad på 10 vetenskapliga artiklar med en kvalitativ design.

Resultat: Analysen resulterade i tre teman: Känsla av kunskapsbrist, Den nyutexaminerade sjuksköterskans behov, Känslor av skräckblandad förtjusning. De tre temana gav fyra underrubriker: Behovet av reflektion, Behovet av stöd och trygghet, Glädje och stolthet, Rädsla.

Konklusion: Nyutexaminerade sjuksköterskor upplever utmaningar på grund av otillräcklig klinisk kunskap samt svårigheten i att omsätta teoretisk kunskap till praktiska omvårdnadshandlingar, vilket ger upphov till känslor av otillräcklighet, otrygghet, oro, ångest samt stress. Behovet av stöd och reflektion är av betydelse när dessa känslor uppstår. Stöd i form av handledning och reflektion som de nyutexaminerade får i traineeprogrammet kan vara den bidragande faktorn att de nyutexaminerade känner att de kan hantera sin arbetssituation och stannar i vårdyrket.

ABSTRACT

Title: Growing as a nurse: The newly graduated nurses' experiences: A qualitative literature review.

Author: Fogel, Cecilia; Svantesson, Julia

Department: School of Health sciences, University of Skövde

Course: Degree of Bachelor of Science in Nursing, Thesis in Nursing Care, 15 ECTS

Supervisor: Holmström, Martina

Examiner: Hertfelt Wahn, Elisabeth

Pages: 22

Keywords: Education, Experience, Newly graduated nurse, Safety, Trainee program

Background: Newly graduated nurses, NGN, are offered a trainee program during their first year of work where they receive supervision and training. Previous research shows that the emphasis in nursing education is focused on knowledge and skills instead of the deeper understanding where nursing students should learn to reflect and have critical thinking.

Aim: Investigate newly graduated nurses' experiences of being new in the profession.

Method: A literature review based on 10 scientific articles with a qualitative design.

Findings: The analysis resulted in three themes: Feeling lack of knowledge, Newly graduated nurse's needs, Feelings of horror mixed with delight. The three themes yielded four subheadings: Need for reflection, Need for support and security, Joy and pride, Fear.

Conclusion: NGN experience challenges due to insufficient clinical knowledge as well as the difficulty in translating theoretical knowledge into practical nursing actions. Which gives rise to feelings of inadequacy, insecurity, worry, anxiety and stress. Need of support and reflection is important when these feelings arise. Support in forms of supervision and reflection that NGN receive in the trainee program can be a contributing factor that NGNs feel they can handle their work situation and stay in the care profession.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
Sjuksköterskans historia	1
Sjuksköterskeutbildningen.....	2
Traineeprogram.....	2
Sjuksköterskans roll	3
Teoretiskt ramverk.....	3
PROBLEMFÖRMULERING	4
SYFTE	5
METOD	6
Urval	6
Datainsamling	6
Analys	7
Etiska överväganden	7
RESULTAT	9
Känsla av kunskapsbrist.....	9
Den nyutexaminerade sjuksköterskans behov	10
Behovet av reflektion	10
Behovet av stöd och trygghet.....	11
Känslor av skräckblandad förtjusning	12
Glädje och stolthet.....	12
Rädsla.....	12
Resultatsammanfattning.....	13
DISKUSSION	14
Metoddiskussion	14
Resultatdiskussion	15
Konklusion.....	18
Kliniska implikationer och förslag till utveckling av ämnet.....	18
REFERENSER	19

BILAGOR

<u>BILAGA 1: SÖKMATRIS</u>	23
<u>BILAGA 2: ARTIKELSAMMANFATTNING</u>	24

INLEDNING

Efter tre års utbildning på sjuksköterskeprogrammet är det dags att möta arbetslivet som nyutexaminerade sjuksköterskor. För att hjälpa de nyutexaminerade sjuksköterskorna under deras första arbetsår finns det i vissa delar av landet traineeprogram att delta i, där får de nyutexaminerade sjuksköterskorna handledning, utbildning samt möjlighet att hospitera på andra vårdavdelningar. Trettio procent av de nyutexaminerade sjuksköterskorna funderar på att lämna eller lämnar yrket under de första fem åren. Det här leder till problem eftersom det är svårt att bemanna hälso- och sjukvården samtidigt som Sverige har en åldrande befolkning (Statistikmyndigheten, 2021). På grund av det stora antalet nyutexaminerade sjuksköterskor som väljer att lämna professionen väcktes ett intresse hos författarna att studera upplevelsen av att vara ny inom professionen. Genom att studera ämnet kan författarna sprida kunskap till övriga sjuksköterskestudenter och på så sätt förbereda dem inför sin nya profession. Frågor som väcks hos författarna är om sjuksköterskeutbildningen och traineeprogrammen är tillräckligt förberedande för dagens komplexa vård.

BAKGRUND

Sjuksköterskans historia

Sjuksköterskeyrket har funnits sedan urminnes tider, då vård och omvårdnad haft sin plats i hemmet (Falk, 2014). När de första lasaretten uppfördes på 1700-talet var det sjukvakter och sjukpigor som arbetade där. Dessa kvinnor var fattiga, ofta prostituerade och alkoholiserade. I mitten av 1800-talet ökade kraven från samhället att sjuksköterskor skulle vara läskunniga, goda kristna och moraliskt högstående kvinnor. Under Krimkriget (1853-1856) blev Florence Nightingale som då var föreståndare för ett sjukhus i London utvald att resa till Krim tillsammans med 38 andra sjuksköterskor för att vårda de skadade, då risken att dö i malaria och kolera var enorm. Genom att skärpa hygien i form av handtvätt, rena lakan och kläder samt frisk luft och bra kost reducerade de dödstalen drastiskt. Nightingale förde anteckningar och kunde med hjälp av dem bevisa sina resultat. Florence Nightingale beskrivs ofta som "damen med lampan" då hon nattetid gick runt med sin oljelampa och vakade över sina patienter. Oljelampan symboliserar än i dag hennes handlingar. Efter Krimkrigets slut hade Florence Nightingale drömmen att grunda en utbildning för sjuksköterskor, vilket hon förverkligade år 1860 och fick namnet The Nightingale School for nurses in London som än idag utbildar blivande sjuksköterskor. Tyngdpunkten i det sjuksköterskeelverna skulle förstå under utbildningen var att fokusera på att vårda patienten och inte själva sjukdomen. Emmy Rappe från Sverige utförde utbildningen på The Nightingale School for nurses. Hon startade sedan den allra första sjuksköterskeutbildningen i Sverige år 1867 i Uppsala. Sedan dess har det bildats fler skolor som Röda korsets högskola och Sophiahemmets högskola i Stockholm. Med tiden har fler och fler skolor uppkommit i Sverige för att utbilda sjuksköterskor. Utbildningen innebar vid den här tiden runt år 1867 att eleven skulle följa och lära sig efter personer med lång erfarenhet. Under 1960-talet förändrades utbildningen genom att eleverna inte längre fick vara en del av den arbetskraft som behövdes inom vården. De fick inte arbeta med lön under sin utbildning, utan istället praktisera. År 1977 beslutades det att sjuksköterskeutbildningen

blev en högskoleutbildning. Den som studerade blev kallad student istället för elev. Sjuksköterskeutbildningen blev akademisk och forskningsanknuten samt utgick från vetenskapliga grunder likt andra akademiska utbildningar. Omvårdnad blev utbildningens huvudområde (Falk, 2014).

Sjuksköterskeutbildningen

Grundutbildningen blev 1993 treårig och vid examen får studenten både en kandidat- och yrkesexamen (Falk, 2014). Sjuksköterskeutbildningen innefattar 180 högskolepoäng och utbildningen är en av de utbildningarna med flest utbildningsplatser i Sverige (Riksdagen, 2021). De 180 högskolepoängen fördelas på teoretiska studier, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), kliniskt träningscentrum och reflekterande handledning i omvårdnad (Högskolan i Skövde, 2020). Tidigare forskning visar att sjuksköterskeutbildningen bör skifta fokus från epistemologin där tonvikten ligger på kunskap och färdigheter mot ontologin där tonvikten istället ligger på den djupare förståelsen. Studenterna bör lära sig att reflektera och ha ett kritiskt tänkande istället för "korvstoppling" där ny kunskap enbart matas in (Sandvik & Hilli, 2022). Ett tillvägagångssätt kan vara genom att föreläsare använder sig av scenarier för att förklara och visualisera patientsituationer som ett sätt att förmedla kunskap till studenter. Det blir då ett komplement till läroböckerna, studenterna efterfrågade också filmer och omvårdnadsplaner som lösning på omvårdnadsproblem (Lee & Sim, 2019).

Enligt Jaastad et al. (2022) är undervisning som innefattar vårdteorier men som även ger tid för reflektion i grupper pusselbitar till sjuksköterskestudenterna för deras utveckling. Både förståelse för olika teoretiska ståndpunkter och att kunna reflektera ger möjligheten för studenterna att se sig själva utifrån ett bredare perspektiv. Betydelsen från reflektionsgruppen ger även verktyg för den kommande sjuksköterskan i sitt tankesätt. Att förstå vårdteorierna kan även utveckla förståelsen för den vård som utförs inom omvårdnad. Därför är det av vikt att förstå teorin för att sedan kunna utföra det i praktiken. Sandvik et al. (2014) beskriver när teoretisk kunskap, praktiska färdigheter och patientmöten sammanvävs ökar studenternas förståelse för omvårdnad. Under VFU fördjupas förståelsen ytterligare och genom att uppleva framgång i det studenterna utför ökar självkänslan och självförtroendet. Utifrån det här utvecklas en sjuksköterskeidentitet och de börjar känna sig som sjuksköterskor, det tar tid och kräver personlig mognad.

Traineeprogram

I Västra Götalandsregionen (VGR) benämns traineeprogrammet kliniskt basår. Det är obligatoriskt att delta i kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor som har mindre än fyra månaders yrkeserfarenhet. Nyutexaminerade sjuksköterskor söker tjänst på valfri avdelning och hamnar med automatik i det kliniska basåret. Inom ramen för kliniskt basår anordnas reflekterande handledning, utbildningsdagar och möjlighet till att hospitera på andra avdelningar (Eklund & Skyvell Nilsson, 2018). Enligt Jangland et al. (2021) har handledarna i traineeprogrammet en central roll genom att stötta de nyblivna sjuksköterskorna i övergången till sjuksköterskerollen. Vikten i att som handledare se varje nybliven sjuksköterska som unik samt att det tar olika tid för olika individer att lära sig nya saker. Resultaten av Janglands studie visar att mentorsprogrammet motsvarade nya sjuksköterskors behov av stöttning vid övergången till sjuksköterskerollen. Erfarna sjuksköterskor gavs samtidigt en ny karriärmöjlighet där de kunde utveckla sin kompetens genom att handleda nyutexaminerade sjuksköterskor.

Sjuksköterskans roll

Morell Scott (2022) beskriver hur sjuksköterskestudenter på bästa sätt förbereds för rollen som sjuksköterska, de behöver förstå och ha realistiska uppfattningar om vad det innebär att vara sjuksköterska. Svensk sjuksköterskeförening (2017) beskriver sjuksköterskans huvudområde, omvårdnad. Inom området omvårdnad hör både den humanistiska människosynen med ett patientnära arbetssätt men även ett vetenskapligt tankesätt. En sjuksköterska har själv ansvar för att fatta beslut gällande individers olika möjligheter till att känna förbättring, behålla och återfinna hälsa. Sjuksköterskan ska hjälpa och stödja vid olika sjukdomar, funktionshinder och hälsoproblematik samt se till att individen får känna livskvalitet och välbefinnande ända fram till slutet. Kunskap gällande medicinsk vetenskap och beteendevetenskap ska finnas hos sjuksköterskan för att hjälpa individen att få en så bra omvårdnad som möjligt. En sjuksköterskas arbete är styrt utifrån författningar, styrdokument och lagar, arbetet grundas utifrån ett förhållningssätt som är etiskt. För att kunna utföra en jämlik vård och hälsa behöver sjuksköterskan besitta kunskap om hur hen ska bemöta personer med olika åldrar, socioekonomisk status, kön och kultur. Med andra ord den omvårdnad som sjuksköterskan utför ska visa respekt för individens rättigheter, värderingar, erfarenheter, religion, autonomi, värdighet samt integritet. Varje enskild sjuksköterska har ett eget ansvar för hur hen utövar vården och att hela tiden reflektera kritiskt över sin profession och sina handlingar (Svensk sjuksköterskeförening, 2017). Att aldrig sluta lära sig är något som är centralt i sjuksköterskans profession. Det är en etisk plikt att genom yrkeslivet fördjupa sin kunskap inom professionen. Därför måste det finnas möjlighet till utbildning för att kunna utvecklas (Svensk sjuksköterskeförening, 2020).

En av de sex kärnkompetenser som sjuksköterskan arbetar utifrån är säker vård (Svensk sjuksköterskeförening, 2016). Den framställs genom att ta fram olika arbetsprocesser samt system som på skilda sätt minskar risk för att skador och fel uppstår. Arbete enligt säker vård handlar om att besitta kunskap om de risker som kan uppkomma inom vården samt arbetet mot målet att dessa risker minskar. Ansvaret ligger hos alla professioner inom vården och det räcker inte enbart med kunskapen från den egna professionen utan det krävs samarbete mellan olika professioner, patienter och närstående. Ansvaret för att upprätthålla patientsäkerheten sträcker sig från sjuksköterskans direkta handlingar till politiker och tjänstemäns agerande vilket påverkar sjuksköterskans möjlighet att bedriva säker vård. Genom det tankesättet blir vården till den allra bästa för de som ska vårdas. Vårdskador kan undvikas med hjälp av en bra yrkeskunskap, förhållningssätt som är etiskt samt ett bra och sammanfogat samarbete mellan olika professioner som grundas utifrån respekt och kännedomen om ens egen och andra professioners kvaliteter och kompetens (Svensk sjuksköterskeförening, 2016).

Enligt Andersson et al. (2022) är den relationella rollen central för sjuksköterskan. Där har sjuksköterskan en helhetssyn och ett partnerskap med patienten, samt en medvetenhet om maktbalansen som finns mellan dem. Den här rollen anses som avgörande för att sjuksköterskan ska kunna ge likvärdig vård samt utföra prioriteringar och bedömningar av patienter. För det här krävs djupare förståelse om begrepp, normer och etik men även hur olika omvårdnadsteorier kan tillämpas i praktiken.

Teoretiskt ramverk

Benner (1993) har utvecklat en teori med fem olika steg som en sjuksköterska går igenom i början av sin profession. De är Novis, Avancerad nybörjare, Kompetent, Skicklig och Expert. Under första steget kallas den nyutexaminerade sjuksköterskan novis. Det betyder att

sjuksköterskan inte har någon erfarenhet eller bakgrundsförståelse för den situation novisen ska möta och hur novisen ska agera. Hur sjuksköterskan agerar och handlar är styrt främst av riktlinjer och regler vilka blir viktiga kompasser för att få novisen i rätt riktning. Att vara regelstyrd som den nyutexaminerade sjuksköterskan ofta blir för att det är tryggt, är typiskt för noviser vilket leder till att de blir oflexibla och begränsade.

Andra steget i en nyutexaminerad sjuksköterskas utveckling är avancerad nybörjare. Sjuksköterskan kan nu med nöd och näppe visa en acceptabel prestation. Den avancerade nybörjaren kan liknas med novisen genom svårigheten att se helheten i händelser som uppkommer för att situationen är ny för sjuksköterskan. Både för novisen och den avancerade nybörjaren behöver sjuksköterskan fokusera på regler för att klara av situationen. Den avancerade nybörjaren behöver ofta hjälp med att prioritera men har börjat förstå vilka mönster som är återkommande och betydelsefulla i arbetet.

Tredje steget är kompetent. Det har gått en tid och sjuksköterskan har börjat hitta egna strategier. Samtidigt som medvetenheten ökar och underlättar för en långsiktig planering. En sjuksköterska i det här stadiet har inte snabbheten som experten men kan lita på sig själv att klara av situationen. Den kompetenta sjuksköterskan känner även säkerhet för att prioritera och utvecklar ett kritiskt tänkande.

Fjärde steget är skicklig. Sjuksköterskan som kallas skicklig förstår situationen utifrån helheten och ser de betydelsefulla åtgärder som blir aktuella och har betydelse för den långsiktiga vården. Den skickliga sjuksköterskan har nu erfarenhet men även kunskap om typiska situationer och förväntningar som kan uppkomma samt klarar av att planera om något sådant skulle inträffa. Vid det här stadiet kan sjuksköterskan förstå avvikelser från något normalt och känner ingen ansträngning att fatta beslut.

Det sista och femte steget är expert. Sjuksköterskan kallas nu expert och har under de tidigare stadierna fått färdigheter och klarar att fokusera på situationen hen har framför sig. Med andra ord, sjuksköterskan har inte längre behovet av att endast lita på det som vetenskap säger för att hantera och förstå situationen. Utan experten kan arbeta utifrån egen förståelse för hur situationen ser ut och ser en idé om vad som kan tänkas vara möjligt (Benner, 1993). Med Benners teori kan nyutexaminerade sjuksköterskor utgå från de fem stegen vilket kanske kan få dem att förstå innebörden av att vara ny och förhoppningsvis få dem att stanna kvar inom professionen.

PROBLEMFORMULERING

Att vara ny inom sjuksköterskeyrket är något som alla nyutexaminerade sjuksköterskor kommer att uppleva. Runt 30% av alla nyutexaminerade sjuksköterskor lämnar eller funderar på att lämna yrket under sina första fem år som sjuksköterska, vilket blir ett problem då det är svårt att bemanna hälso- och sjukvården samtidigt som Sverige har en allt mer åldrande befolkning. För att få nyutexaminerade sjuksköterskor att stanna kvar i yrket är det av vikt att förstå upplevelsen av hur det är att vara ny inom professionen. Genom att undersöka fenomenet leder det till att sjuksköterskestudenter får höra om nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser vilket kan förbereda sjuksköterskestudenterna inför sin nya profession. Tidigare forskning visar att tonvikten i sjuksköterskeutbildningen ligger på kunskap och färdigheter istället för den djupare förståelsen där sjuksköterskestudenter bör lära sig att reflektera och ha ett kritiskt

tänkande. Saknas något i utbildningen, är de tillräckligt förberedda för rollen som sjuksköterskor.

SYFTE

Att undersöka nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara ny inom professionen på sjukhus.

METOD

Kvalitativ litteraturoversikt (Friberg, 2022a) valdes som metod då tiden för empiriska studier bedömdes vara för kort. Enligt Dahlberg (2014) styr uppsatsens omfattning och tidsbegränsning metodvalet. En kvalitativ litteraturoversikt beskrivs av Friberg (2022a) genom en integrerad sammanställning inspirerad av metasyntes, ett arbetssätt där studenter tränas i omsättningen av teoretiska forskningsresultat till praktisk användning i omvårdnadsarbetet. Forskningsstudiernas värde ökar genom att flera studiers resultat blir analyserade och sammanställda, vilket ger en ökad kunskap om det specifika fenomenet. Kvalitativa studier ger ökad förståelse av erfarenheter och upplevelser (Friberg, 2022a). Kvalitativa studier valdes då nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara nya inom professionen ämnades undersökas i studien.

Urval

Artiklarna belyste nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara nya inom professionen. I studien har det fokuserats på artiklar ur den nyutexaminerade sjuksköterskans perspektiv då det var syftet. Inklusionskriterier gjordes gällande kvalitativa engelskspråkiga artiklar, eftersom det publicerades flest artiklar på engelska. För att få aktuell forskning gjordes ett urval på årtal 2013-2023. För ett bredare urval har varken ålder, kön eller geografi exkluderats. Peer-reviewed artiklar valdes som en kvalitetssäkring. Segesten (2022) förklarar hur Peer-review innebär att låta andra forskare inom samma område granska artikelns innehåll före publicering. Reviewartiklar och andra sammanställningar exkluderades då en litteraturstudie ämnades genomföras. Kvantitativa studier exkluderades då det var upplevelser som ämnades undersökas och dessa framkom främst i kvalitativa studier. Studier gjorda under Covid-19 pandemin har exkluderats eftersom pandemin var över och dessa artiklar inte ansågs relevanta då det kan antas att stressen och arbetsbördan var mycket högre under den perioden. Exkluderingen gjordes genom att artiklar med Covid-19 i rubriken eller som nyckelord valdes bort.

Datainsamling

Då den här studien utförts inom ämnet omvårdnad har Cinahl och Medline valts som databaser att utgå ifrån. Karlsson (2017) beskriver Cinahl som en databas inom omvårdnad innehållande artiklar, böcker, kapitel i böcker från 1981 och framåt. De flesta artiklarna är publicerats på engelska. Medline är en databas liknande Cinahl vilken också ger tillgång att läsa material inom omvårdnad. Artiklarna publiceras främst på engelska och är från 1966 till och med idag. Då den här studien utförts inom ämnet omvårdnad har Cinahl och Medline valts som databaser att utgå ifrån. Östlundh (2022) beskriver dessa databaser som väsentliga att använda när något inom ämnet omvårdnadsvetenskap ämnas undersökas. Till en början gjordes sökningar på Divaportalen samt bredare artikelsökningar i Cinahl för ökad kunskap inom ämnet. Därefter gjordes en blocksökning med Boolesk söklogik där orden OR och AND lades mellan sökfraserna för att skapa en bredare sökning (Östlundh, 2022). En frassökning gjordes också vilket betyder att ord som ska sökas upp blir satta inom citationstecken för att hålla samman betydelsen av begreppet (Karlsson, 2017). Sökorden: *new graduate nurses*, *new nurse*, *newly graduated nurses*, *novice nurse*, *experience*, *experiences* och *transition* användes och kombinerades med OR och AND vissa sökord sattes inom citationstecken (enligt bilaga 1). Sökningarna gjordes 230418 som gav 89-7390 träffar och efter begränsning kvarstod 58-310 artiklar (enligt bilaga 1). Alla rubriker och relevanta abstract lästes, sedan valdes 8 artiklar (enligt bilaga 2). Därefter gjordes en

manuell sökning i Divaportalen som gav 1 artikel (enligt bilaga 2). Nya sökningar gjordes 230830 som gav 34-7413 träffar och efter begränsning kvarstod 5-117 artiklar (enligt bilaga 1). Alla rubriker och relevanta abstract lästes. Därefter valdes enbart 1 artikel (enligt bilaga 2) då flera artiklar återkom i sökningarna. Sammanlagt gav sökningarna 10 artiklar till studiens resultat. Artiklarna kvalitetsgranskades med hjälp av Friberg (2022b) granskningsfrågor. Exempel på dessa frågor var följande. Fanns det ett tydligt problem och teoretiska utgångspunkter formulerat? Fanns omvårdnadsvetenskaplig teoribildning? Vad var syftet? Hur var metoden och deltagarna beskrivna? Fanns dataanalys? Vad framkom från resultatet och hur har författarna tolkat det? Fanns det argument, metoddiskussion och etiska resonemang? Svaret på frågorna blev ja för samtliga artiklar och därmed kunde artiklarna anses ha en hög kvalitet (enligt bilaga 2).

Analys

Analys av valda artiklar genomfördes enligt Fribergs (2022a) analysmodell i fem steg. Analysarbetet är något som kan liknas vid en rörelse från helheten av de valda artiklarna till att delar uppstår från de sönderdelade artiklarna som sedan resulterar i en ny helhet i studiens resultat. Steg ett innebär att artiklarna blir lästa flera gånger för att få en helhetsbild av dem och att fokus läggs på resultatet. I steg två identifieras nyckelfynd eller meningsenheter i varje resultat som svarar till syftet. I steg tre görs en sammanfattning av varje studies resultat. Under steg fyra identifierades likheter och skillnader i de olika studiernas resultat som i sin tur bildar nya teman. I det femte och sista steget sammanställs allt till ett nytt resultat där nya teman och kategorier identifierats. Artiklarna lästes i sin helhet av båda författarna ett flertal gånger för en djupare förståelse och därefter lästes enbart resultaten för att få fram budskapet i artiklarna. Författare C.F. identifierade nyckelfynd och meningsenheter samt sammanfattade artikel 3, 5, 6, 7 och 9 och författare J.S. identifierade nyckelfynd och meningsenheter samt sammanfattade artikel 1,2, 4, 8 och 10. Från sammanfattningarna delades meningsenheter in efter likheter som sedan resulterade i arbetsrubriker vilket sedan ledde fram till teman. Resultatet mynnade ut i tre teman: *Känsla av kunskapsbrist*, *Den nytexaminerade sjuksköterskans behov*, *Känslor av skräckblandad förtjusning*. De tre temana gav fyra underrubriker: *Behovet av reflektion*, *Behovet av stöd och trygghet*, *Glädje och stolthet*, *Rädsla*.

Etiska överväganden

Enligt Vetenskapsrådet (2002) finns fyra grundläggande krav för att ett individskydd inom forskning ska kunna uppfyllas. Dessa krav är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet innebär att alla berörda informeras om forskningens syfte av forskarna. Samtyckeskravet innebär att deltagarna har rätten till att själva besluta om sin medverkan i undersökningen. Nyttjandekravet innebär att de uppgifter som insamlades från deltagarna för studien enbart får användas till den här studiens ändamål. Konfidentialitetskravet innebär att uppgifter om deltagare ska skyddas och förvaras oåtkomligt för obehöriga (Vetenskapsrådet, 2002). Då det var en litteraturstudie, en sammanställning av andra empiriska studier, har författarna inte själva behövt förhålla sig till dessa krav. Däremot har alla artiklar samlat in ett informerat samtycke från deltagarna och upprätthållit konfidentialitets- och informationskraven. Då artiklarna inte belyste något känsligt ämne var det endast ett fåtal som har fått etiskt godkännande. Den här studien har förhållit sig till Helsingforsdeklarationen (World Medical Association, 2014).

Författarna upplevde inte att nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara ny inom professionen väckte några större etiska frågor som kunde kopplats till studiens problemområde eller sjuksköterskans profession.

Båda författarna gick sjuksköterskeprogrammet termin 6. En av författarna hade arbetat sedan tjugo år som undersköterska inom regional hälso- och sjukvård. Under utbildningen och i arbetslivet har författarna kommit i kontakt med både nyutexaminerade sjuksköterskor samt sjuksköterskor med lång erfarenhet. Författarna har även tagit del av medias bevakning av sjukvården, sjuksköterskebristen och sjuksköterskornas situation då det berörde den kommande yrkesprofessionen. För att förförståelsen skulle medvetandegöras för författarna har de gemensamt diskuterat förförståelsens betydelse för studien. Samt hur förståelsen och förförståelsen utvecklats under examensarbetets gång.

RESULTAT

Resultatet mynnade ut i tre teman: *Känsla av kunskapsbrist, Den nytexaminerade sjuksköterskans behov, Känslor av skräckblandad förtjusning*. De tre temana gav fyra underrubriker: *Behovet av reflektion, Behovet av stöd och trygghet, Glädje och stolthet, Rädsla*.

Teman	Underrubriker
Känsla av kunskapsbrist	
Den nytexaminerade sjuksköterskans behov	Behov av reflektion Behov av stöd och trygghet
Känslor av skräckblandad förtjusning	Glädje och stolthet Rädsla

Känsla av kunskapsbrist

Redan på 1970-talet identifierades en problematik gällande övergången för nytexaminerade sjuksköterskor som kände sig oförberedda och överväldigade av de krav som förväntades av dem när de kom ut i det kliniska arbetet (Ankers et al., 2018).

De nytexaminerade sjuksköterskorna upplevde att de inte hade fått de kunskaper i utbildningen som krävdes av dem när de kom ut som färdiga sjuksköterskor. Det var främst praktiska kunskaper som saknades för att möta patienter i komplicerade situationer. Den kunskapsbristen skapade frustration, oro, stress, rädsla för att göra fel men även ångest hos de nytexaminerade sjuksköterskorna (Alsalamah et al., 2022; Ankers et al., 2018; Gellerstedt et al., 2018; Ho et al., 2021; Pennbrant et al., 2013; Widarsson et al., 2020; Willman et al., 2020). De nytexaminerade sjuksköterskorna beskrev ytterligare att både brist på självförtroende och erfarenhet samt brist gällande tid gjorde dem rädda för att göra misstag. Deras bristande förmåga gav också rädslan att utsätta sina kollegor för risker som att fel mediciner gavs, vilket kunde leda till att patientsäkerheten äventyrats. En sjuksköterska berättade att hen vid ett tillfälle gav antibiotika till fel patient vilket resulterade i att en annan sjuksköterska gav samma patient antibiotika igen efter 10 minuter (Willman et al., 2020). I de traineeprogram där rotation mellan olika arbetsplatser ingick upplevdes som stressande och skapade oro, när sjuksköterskorna väl lärt sig på ett ställe var det dags att byta till en ny placering (Zheng et al., 2023). Flera av de nytexaminerade sjuksköterskorna uttryckte att övergången hade en brant inlärningskurva som uppfattades skrämmande och fruktansvärd (Ho et al., 2021). De nytexaminerade sjuksköterskorna upplevde övergången mellan studier och arbetsliv som svår. De ställdes inför nya saker som de förväntades klara av, något de inte varit förberedda på. Samtidigt som de uppgav att det ibland var svårt att omsätta teori till praktik (Widarsson et al., 2020).

Sjuksköterskeutbildningen kändes irrelevant, de nytexaminerade sjuksköterskorna kände att de inte var tillräckligt förberedda för sjuksköterskans arbete, att de saknade kompetens för att arbeta på ett sätt som kändes tryggt och säkert. De teoretiska delar de genomgått under sin utbildning blev inte användbara och det var ibland omöjligt att koppla dessa delar till det riktiga arbetet (Pennbrant et al., 2013). Universitetets fokus låg mer på forskning och

som en deltagare uttryckte var kunskapen om sår och förband liten medan kunskapen om hur en vetenskaplig artikel skulle undersökas var stor (Ankers et al., 2018). En nyutexaminerad sjuksköterska berättade att det spelade ingen roll att hen varit en toppstudent för det saknade betydelse när hen började arbeta då arbetet upplevdes för komplext och hen saknade den färdighet och avancerad kunskap som krävdes (Alsalamah et al., 2022). Vidare beskrevs att det var stor skillnad på vad som lärdes ut i skolan och det som stod i litteraturen mot hur saker gjordes i arbetslivet, vilket fick de nyutexaminerade sjuksköterskorna att följa de rutiner som fanns på arbetsplatsen (Eklund et al., 2021; Widarsson et al., 2020) En nyutexaminerad sjuksköterska beskrev att skolan visade den teoretiska innebörden av omvårdnad men att det inte kunde återspegla den verkliga världen de möttes av när det kom ut i arbetslivet (Ankers et al., 2018).

De nyutexaminerade sjuksköterskorna beskrev att ansvaret som lades på dem redan från början upplevdes alldeles för stort, de skulle klara av samma antal svårt sjuka patienter som sjuksköterskor som arbetat flera år (Alsalamah et al., 2022; Ankers et al., 2018; Eklund et al., 2021; Gellerstedt et al., 2018; Ho et al., 2021; Widarsson et al., 2020; Willman et al., 2020). De beskrev att de ställde höga krav på sig själva när det gällde att ge omvårdnad i flera komplexa patientsituationer. Förväntningarna var svåra att leva upp till eftersom de inte stämde överens med de nyexaminerades kompetens och kunde resultera i att de kände sig misslyckade (Willman et al., 2020). Känslan av ökat ansvar beskrevs som överväldigande då de nyutexaminerade gick från ett uppgiftsfokuserat patientansvar som studenter till ett holistiskt patientansvar som sjuksköterska. Samtidigt hade de mindre stöd av andra i sina beslut vilket ansågs som den främsta utmaningen (Ho et al., 2021). De nyutexaminerade sjuksköterskorna var oförberedda på fördelningen av patienter, de avancerade uppgifterna de ställdes inför samt tidsbristen. Att inte kunna gå in till patienterna och bara vara där utan hela tiden bli påmind om allt annat som måste göras, gav en känsla av otillräcklighet och att man inte utför sitt arbete så bra som man önskat (Widarsson et al., 2020).

För att underlätta utmaningen som de nyutexaminerade sjuksköterskorna stod inför valde flera att gå tillbaka till en tidigare arbetsplats eller där de haft praktik. Där kände de personalen och var bekanta med rutinerna (Gellerstedt et al., 2018; Ho et al., 2021). Traineeprogrammen sågs även som ett sätt att överbrygga och underlätta den upplevda klyftan som uppstod mellan utbildning och det verkliga arbetet (Gellerstedt et al., 2018). Ytterligare förslag från de nyutexaminerade sjuksköterskorna för att underlätta utmaningen var önskan om att mer praktik hade förekommit under utbildningen (Ankers et al., 2018; Pennbrant et al., 2013). Deltagarna betonade att det var genom klinisk praktik som förståelse växte fram. Det behövs mer övning i att interagera med patienter. Det blev då lättare att förstå teorin och koppla den till praktiska moment med mer patofysiologi, för att sedan göra en ordentlig bedömning av patientens behov (Pennbrant et al., 2013).

Den nyutexaminerade sjuksköterskans behov

Behovet av reflektion

Behovet av stöd och reflektion var något som de nyutexaminerade sjuksköterskorna värdesatte högt. Traineeprogrammen gav möjlighet till stöd med hjälp av reflektion som de nyutexaminerade sjuksköterskorna var i behov av. Genom att tillhöra en grupp som kunde diskutera erfarenheter och känslor med varandra minskade upplevelsen av att inte vara ensam, vilket upplevdes som värdefullt. Det fanns en grupptillhörighet, en miljö där det fanns plats att dela erfarenheter, få bekräftelse och nya perspektiv. Vilket i sin tur

resulterade i att de nyutexaminerade sjuksköterskorna kunde känna trygghet och motivation till att fortsätta kämpa på (Alsalamah et al., 2022; Ankers et al., 2018; Berglund et al., 2021; Eklund et al., 2021; Gellerstedt et al., 2018; Widarsson et al., 2020). De nyutexaminerade sjuksköterskorna beskrev stöd och reflektion på följande sätt, att dela tankar med andra klasskamrater och vänner minskade de nyutexaminerades stress (Zheng et al., 2023). Reflektionsgruppen fick de nyutexaminerade att känna att de utmaningar och den stress som upplevs var normalt och att de inte var de enda i världen som gick igenom det, de hade en stödgrupp (Alsalamah et al., 2022). Att höra andras erfarenheter gjorde det tydligare, det hjälpte de nyexaminerade att utvärdera sina erfarenheter av övergången från student till sjuksköterska. De såg sina arbetsprestationer på ett mer objektivt sätt under reflektionen vilket hjälpte dem i deras nya roll. I studien framkom även att temat som diskuterades förändrades med tiden. Från att i början handla om känslor, osäkerhet och brist på kunskap för att längre fram handla om patientfall och hur man organiserar sitt arbete. Vilket sågs som ett framsteg där de nyexaminerade växte in i sina roller som sjuksköterskor (Eklund et al., 2021).

Behovet av stöd och trygghet

Flertalet av studierna beskrev vikten av stöd från kollegor och handledare för att nyutexaminerade sjuksköterskor skulle känna sig trygga samt för att främja deras fortsatta lärande. Vetskapen om att alltid ha någon att vända sig till med frågor eller för att be om hjälp ingav trygghet. Det var viktigt med en trygg arbetsmiljö och ett öppet klimat, där inga frågor betraktas som dumma, där de nyutexaminerade kände sig trygga både med sina arbetsuppgifter och att de kunde få hjälp när det behövdes (Gellerstedt et al., 2018; Pennbrant et al., 2013; Widarsson et al., 2020). En nyutexaminerad sjuksköterska beskrev att hen fick komplimanger av en läkare vilket var glädjande och gav känslan av ett värdefullt och meningsfullt arbete (Zheng et al., 2023). Erfarna sjuksköterskor används som coacher och hjälpte de nyutexaminerade sjuksköterskorna att hitta lösningar på problem. Genom stöd av erfarna kollegor kunde de nyutexaminerade sjuksköterskornas kompetens följas upp innan de utförde omvårdnad i komplexa patientsituationer, vilket gav dem en känsla av trygghet och säkerhet samt minskade kraven på dem (Willman et al., 2020).

Brist på stöd i arbetsklimatet eller inom teamet resulterade i upplevelser att vara värdelös och inkompetent. Även arbete med vissa kollegor som var kritiska till de nyexaminerades kompetens gav känslor som nervositet och känsla av klumpighet (Pennbrant et al., 2013). Bristen på stöd från kollegor resulterade i att de nyexaminerade kände sig ensamma vilket i sin tur resulterade i att fyra valde att lämna sina tjänster (Ho et al., 2021). Eklund et al. (2021) beskrev en värdekonflikt som nyexaminerade upplevde då de lämnade avdelningen för att delta i reflektion och då fick klagomål av kollegor att de skulle sakna personal om hen deltog i reflektionen.

Deltagarna beskrev vikten av att ha chefer med realistiska förväntningar på nyexaminerade sjuksköterskor som gav dem stöd för att de skulle kunna växa i sin nya yrkesroll (Eklund et al., 2021; Pennbrant et al., 2013). Ett otillräckligt stöd från chefer ansågs hämma möjligheten att utföra en bra och lämplig vård till patienter men även hindra en professionell utveckling. På grund av att chefen inte var legitimerad sjuksköterska och inte förstod innebörden av att arbeta som sjuksköterska. De olika arbetsuppgifter som förväntades utföras av en sjuksköterska beskrevs som komplexa, oklara och ibland för krävande för en nyutexaminerad sjuksköterska. Att vara sjuksköterska upplevdes som jobbigt då sjuksköterskan var i centrum och alla ställde krav. Sjuksköterskan behövde vara överallt och hade ett mycket stressigt och tungt arbete. Sjuksköterskan förväntades hjälpa både undersköterskor och läkare, förutom sitt egna arbete (Pennbrant et al., 2013).

Nyutexaminerade sjuksköterskor som ingick i traineeprogram borde ses som elever med allmän kunskap för att tydligare visa på att de var nya inom sin profession och saknade viss specifik kunskap. Genom detta erkännande från chefer och kollegor underlättade det för nyexaminerade att ha en realistisk bild av sina förmågor samt av vad som förväntades av dem som nya. Det här erkännandet kunde även vara avgörande för att skapa engagemang hos de nyutexaminerade (Eklund et al., 2021).

Känslor av skräckblandad förtjusning

Glädje och stolthet

Med stolthet och glädje över att ha genomfört sjuksköterskeutbildningen beskrev nyutexaminerade sjuksköterskor modet att våga lita på sin förmåga och tillåtas vara ny. Mod visade sig i viljan att arbeta självständigt inom säkra ramar i traineeprogrammet. Även om de nyutexaminerade sjuksköterskorna upplevde det nervöst att stå på egna ben så kändes det helt okej och härligt att få börja arbeta (Berglund et al., 2021). När de nyutexaminerade hade ansvar för färre patienter gav det dem kontroll och känslan av stimulans och nöjdhet (Willman et al., 2020). Efter cirka ett halvår kände flera att deras självförtroende ökade, vilket påskyndades när de nyutexaminerade fick stöd. När deltagarna upplevde kongruens mellan deras värderingar och arbetsplatsens värderingar infann sig en känsla av tillhörighet och engagemang (Ho et al., 2021). En deltagare beskrev situationen att bli behandlad väl av medarbetare har resulterat i en ökad förmåga att kommunicera med patienter (Zheng et al., 2023). Positiva möten med patienterna gjorde att de nyutexaminerade sjuksköterskorna växte i sin roll, vilket gav tillfredsställelse och självförtroende (Pennbrant et al., 2013). I takt med att kunskapen och den djupare förståelsen mognade och växte, ökade tryggheten och ett lugn infann sig. Även vid svåra situationer fanns lugnet där och de vågade lita på sina kunskaper (Widarsson et al., 2020; Zheng et al., 2023).

Rädsla

Rädslan för att göra misstag var påtaglig. Misstag som äventyrade patientsäkerheten då kunskapen om vissa läkemedelsordinationer var för låg. Rädslan för att missa symtom då den kliniska blicken inte var fullt utvecklad. Rädslan för att missa något viktigt relaterat till stress och brist i klinisk erfarenhet (Berglund et al., 2021; Gellerstedt et al., 2018; Willman et al., 2020). Rädslan kunde yttra sig som ett starkt kontrollbehov och svårigheter med att delegera uppgifter till andra (Widarsson et al., 2020). Den rädslan som fanns hade ursprung i att verka okunnig inför patienter, att de inte skulle känna trygghet i de nyutexaminerade sjuksköterskornas vård, rädsla för att visa osäkerhet. Ansvar och rädsla var en del av en ömsesidig process som var integrerad i övergången till sjuksköterskeyrket och i utvecklingen mot att bli en självständig sjuksköterska (Berglund et al., 2021). Rädslan för misstag ökade prestationsångesten, om sjuksköterskan upptäckte ett misstag fanns rädslan att någon kom och frågade om misstaget vilket kunde ge känslan av att upplevas som misslyckad (Ankers et al., 2018). De nyutexaminerade sjuksköterskorna beskrev att de kände sig ensamma och otrygga på arbetspass där alla var nyexaminerade och att det då inte fanns någon med erfarenhet att vända sig till (Willman et al., 2020). De nyutexaminerade sjuksköterskorna som roterade under sitt traineeprogram upplevde det stressande och ansträngande att byta arbetsplats efter halva tiden i traineeprogrammet, samt att lära känna ny personal och lära sig nya rutiner (Eklund et al., 2021; Zheng et al., 2023).

Vissa deltagare beskrev att det var svårt att släppa arbetet när de kom hem vilket bland annat resulterade i stress och sömnsvårigheter (Berglund et al., 2021; Ho et al., 2021; Widarsson et al., 2020). Andra upplevde att de inte hade tid att äta under arbetspasset eller kände att de behövde komma tidigare till arbetet för att hinna med och undrade hur länge de skulle orka fortsätta med sitt arbete (Willman et al., 2020). Några deltagare pratade om inverkan på det sociala livet där skiftarbete och arbetsbörda gjorde att de nyutexaminerade sjuksköterskorna inte förmådde att upprätthålla ett socialt liv på det sätt de önskat (Ho et al., 2021; Pennbrant et al., 2013).

Resultatsammanfattning

Att som nyutexaminerad sjuksköterska komma ut på sin första arbetsplats upplevdes av de flesta som en stor utmaning. Utbildningen förberedde inte sjuksköterskestudenterna för den kommande yrkesrollen. Ansvar som lades på de nya sjuksköterskorna upplevdes som alldeles för stort. Behovet av stöd och reflektion var något som de nyutexaminerade sjuksköterskorna tyckte var viktigt. Att dela erfarenheter och upplevelser med varandra både med nya men även med erfarna kollegor gav en känsla av att inte vara ensam vilket skapade trygghet. Nyutexaminerade sjuksköterskor hade ett behov av stöd från erfarna kollegor och handledare. De behövde någon att vända sig till med frågor och funderingar för att utvecklas i sin yrkesroll. Bristen på stöd gav känslor av misslyckande, nervositet, tvivel och framkallade höga krav hos de nyutexaminerade sjuksköterskorna. Upplevelsen av att vara ny inom yrket beskrevs av de nyutexaminerade genom både positiva och negativa känslor. De positiva känslorna yttrade sig som stolthet och glädje över att ha klarat utbildningen och äntligen få stå på egna ben även om det kändes nervöst. Att känna stöd från medarbetare och positiva patientmöten ökade deras självförtroende och stärkte de nyutexaminerade sjuksköterskorna i deras nya yrkesroll. De negativa känslorna av att komma ut som nyutexaminerad visades genom rädslan för att göra misstag vilket gav prestationsångest och tvivel om att kunna klara av arbetet. Det visades även genom tankar deltagarna hade som har jag valt rätt yrke. Något som påverkades utifrån deltagarnas sömnsvårigheter, stress och arbetets inverkan på livet.

DISKUSSION

Metoddiskussion

Syftet med den här studien var att undersöka nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser av att vara ny inom professionen på sjukhus. Därför användes en induktiv design och en kvalitativ litteraturstudie som metod. Vid en induktiv ansats utgick forskaren från empirin och deltagarnas erfarenheter i det här fallet de nyutexaminerade sjuksköterskornas upplevelser (Henricson & Billhult, 2017). Kvalitativa studier grundas från en holistisk synvinkel och har som syfte att studera fenomenet av levda erfarenheter hos människor (Marshall & Rossman, 2016). Vid en deduktiv ansats så skulle frågeställningar eller antagande kring Benners teori från *Novis till expert* istället styrt studien (Priebe & Landström, 2017). En litteraturoversikt innebar att skapa en överblick över kunskapsläget för ett specifikt område som var omvårdnadsrelaterat eller om ett problem som var relaterat till sjuksköterskans kompetensområde eller verksamhetsområde (Friberg, 2022a).

Genom en kombination av sökorden, *new graduate nurses, new nurse, newly graduated nurses, novice nurse* har studien täckt in flera olika översättningar och böjningar av nyutexaminerade sjuksköterskor vilket gav så många träffar som möjligt. För ett ännu bredare urval skulle trunkering kunnat användas. Genom att enbart skriva in ordstammen och avsluta med * trunkerings tecknet, fick ordet alla böjningsformer (Östlundh, 2022). Ordgranna översättningar av upplevelser, *experience, experiences* och övergång, *transition*, gjordes och inte heller där användes trunkering. Vid första sökningen i databasen Cinahl blev det ett stort antal träffar och även efter begränsning var antalet träffar fortfarande stort, vilket tog tid att läsa igenom och risken att någon studie blev utesluten var möjlig på grund av det stora antalet. När det gjordes sökningar med andra sökord och i en annan databas återkom flera redan valda studier vilket stärkte studiens sensitivitet. Tillförlitligheten av studien framhävs genom att författarna kvalitetsgranskade artiklarna med hjälp av Fribergs granskningsfrågor (Friberg, 2022b). Kvalitetsgranskningen utfördes gemensamt vilket stärkte tillförlitligheten för studien.

Trovärdigheten för studien ökade om andra studier fick samma resultat (Petersson, 2017). Artiklarna som ingick i studien kom fram till liknande resultat vilket stärkte studiens trovärdighet. Trovärdigheten gällande artiklarna som valdes stärktes även genom att samtliga var peer-reviewed, hade ett samtycke från deltagarna, upprätthållit konfidentialitets- och informationskraven samt att artiklarna förhöll sig till Helsingforsdeklarationen. Enbart några artiklar hade ett etiskt godkännande, vilket författarna drog slutsatsen var på grund av att artiklarna inte belyste något känsligt ämne. Däremot fanns en risk att inte alla artiklar som svarade till studiens syfte inkluderades då begränsningar gjordes gällande årtal 2013-2023 och sökningar endast utfördes i två databaser vilka var Cinahl och Medline. Samtidigt stärkte det studiens trovärdighet att söka i fler än en databas (Henricson, 2017). Genom att inkludera studier från Sverige, Storbritannien, Australien, Kina och Saudiarabien hade studien ett brett geografiskt utbud. Däremot hittades inga relevanta studier utförda i Amerika eller Afrika vid datainsamlingen, vilket kunde ha bidragit till ett ännu bredare utbud. Författarna var medvetna om att sjuksköterskeutbildningen skilde sig åt i de olika länderna. Flertalet artiklar hade studier utförda i Sverige vilket upplevdes relevant för resultatet i den här studien samt kan anses som en styrka. Alla deltagare i de olika artiklarna arbetade på sjukhus och flertalet av studierna var gjorda på nyutexaminerade sjuksköterskor inom ett traineeprogram,

resultatet av den här studien hade nog blivit annorlunda om nyutexaminerade sjuksköterskor inom primärvård och kommunal hälso- och sjukvård inkluderats.

För en systematisk genomgång av sökresultaten lästes alla rubriker och relevanta abstract. Då rubriker innehållandes Covid- 19 och pandemi uteslöts fanns risk för att artiklar som svarade till studiens syfte blev uteslutna. Anledningen till varför dessa artiklar blev uteslutna var att författarna antog att situationen under pandemin var extrem och speglade inte situation före och efter pandemin.

Författarna var noga med att arbeta tillsammans genom hela studien för att få den objektiva men valde i analysen att dela upp artiklarna. Författarna sammanfattade och tog ut meningsenheter från fem artiklar var, vilket kan ha påverkat resultatet genom att risken för författarnas subjektiva påverkan ökade när författarna arbetade ensamma. Därefter letade författarna gemensamt efter likheter för att upprätthålla objektiviteten. En forskares subjektivitet kan bli ett problem, därav fanns strävan att minska subjektivitetens inflytande på kunskap vilket i sin tur gav ett objektiva resultat. Objektiva resultat kan ses som sann och säker kunskap (Priebe & Landström, 2017). För att förstärka pålitligheten har författarna genom hela studien varit medvetna om sin förförståelse. Författarna har försökt att närma sig resultatet med ett öppet sinne, men det gick inte att utesluta att förförståelsen har påverkat resultatet.

Resultatdiskussion

Studien syftar till att undersöka hur nyutexaminerade sjuksköterskor upplever sin första tid inom professionen. I resultatet framkommer upplevelser av utmaningar där de nyexaminerade känner kunskapsbrister främst inom praktiska moment. Dessa brister ger i sin tur känslor som stress, oro och ångest. Deltagarna känner inte att deras utbildning givit dem vad de behöver för att klara arbetet som självständiga sjuksköterskor. Något som även ny forskning visar och beskrivs av Södersved Källestedt et al. (2020). Ett gap mellan vad studenter lär sig om praktiska färdigheter under utbildningen och de situationer som de möter i arbetslivet, vilket konstaterar att nyutexaminerade sjuksköterskorna inte har de aktuella kunskaper som krävs för arbetet. Vidare observeras att sjuksköterskeutbildningen har fokuserat för mycket på teoretiska delar, något som inte är användbart i praktiken (Södersved Källestedt et al., 2020). I studiens bakgrund beskrivs sjuksköterskeutbildningen ur ett annat perspektiv. Undervisning som innehåller teoretisk kunskap med vårdteorier, reflektion i grupp, praktiska färdigheter och patientmöten. När dessa sammanvävs ökar både studenternas utveckling samt förståelse för omvårdnad (Jaastad et al., 2022; Sandvik et al., 2014). Södersved Källestedt et al. (2020) anser att utbildningen fokuserar för mycket på teoretiska kunskaper samtidigt som Jaastad et al. (2022) och Sandvik et al. (2014) anser att teoretiska kunskaper tillsammans med vårdteorier, reflektion, praktiska färdigheter och patientmöten är nyckeln till en djupare förståelse. Nyutexaminerade sjuksköterskor upplever att de saknar djupare förståelse och praktiska färdigheter. Södersved Källestedt et al. (2020) diskuterar vidare att om chefer uppmuntrar de nyutexaminerade att ta hjälp, konsultera och observera med sina erfarna kollegor så skulle det stärka de nyutexaminerade sjuksköterskorna i deras nya roll. Chefer uppmuntrar även de nyutexaminerade att de ska gå ett introduktionsprogram för att stödja deras övergång från att vara sjuksköterskestudent till sjuksköterska. Jangland et al. (2021) tar i studiens bakgrund upp vikten av introduktionsprogram där handledare stöttar nyexaminerade sjuksköterskor så de blir säkra i deras nya yrkesroll. Något som även framkom i resultatet.

Vidare framkommer i resultatet att ansvaret som läggs på de nytexaminerade sjuksköterskorna upplevs alldeles för stort. Antalet patienter och vårdtyngden som läggs på de nytexaminerade är detsamma som sjuksköterskor med mycket längre erfarenhet vilket ger känslor av överväldigande och misslyckande. I en studie av Charette et al. (2022) diskuteras att deltagarna ansåg det som positivt att få arbeta ensamma då det fick dem att inse vad de kunde och vad de behövde ta reda på, vilket möjliggörs av en hanterbar arbetsbelastning och ett gott stöd från kollegor. I Charette et al. (2022) studie tilldelades de nytexaminerade sjuksköterskorna "lagom" med patienter så situationen känns hanterbar. Det ger istället sjuksköterskorna möjlighet att lära sig av de problem som uppstår vilket gör att de utvecklas och ökar deras kompetens. Skulle en halvering av antalet patienter som nytexaminerade sjuksköterskor ansvarar för göra deras situation mer hanterbar och på så vis minska utmaningen som övergången innebär.

Behovet av reflektion är stort och hjälper deltagarna att dela sina upplevelser med andra vilket minskar känslan av att vara ensam något som skapar trygghet och ger bekräftelse. Handledd reflektion ger även möjligheten att se erfarenheter på ett mer objektivt sätt vilket ger nya perspektiv. Tidigare forskning visar på vikten av reflektion för sjuksköterskestudenters utveckling, det ger dem möjlighet att se sig själva i ett bredare perspektiv. Handledd reflektion ger sjuksköterskestudenter verktyg i hur de ska tänka som sjuksköterskor (Jaastad et al., 2022). Därför är det av vikt att nytexaminerade sjuksköterskor får möjlighet att delta i reflektionsgrupper.

Behovet av stöd från handledare, kollegor samt från chef är av vikt för de nytexaminerade. Stödet möjliggör att de känner trygghet vilket i sin tur leder till viljan och styrkan att fortsätta lära sig och utvecklas som sjuksköterskor. Det är viktigt med känslan av att det går bra att fråga och inte känna sig dum, att det är ett öppet arbetsklimat och att alla känner sig välkomna. Enligt Alharbi et al. (2023) får inte alla nytexaminerade en ordentlig introduktion i början av sin anställning. Anledningen till det är brist på personal eller att handledaren var på semester, vilket ger chockkänslor, känslor av utmattning men även svårigheter att komma ner i varv samt sova på natten hos de nytexaminerade sjuksköterskorna. Om de nytexaminerade ber om hjälp hos erfarna kollegor behöver de be om ursäkt för det eller att de erfarna sjuksköterskorna vägrar att vara till hjälp. Ovanstående framkommer även i den här studiens resultat att det finns avdelningar där de nytexaminerade känner att de inte kunde fråga eller som inte har en stöttande chef. För dem blir det svårare att känna trygghet och tvivel om sin förmåga att klara av sjuksköterskeyrket uppkommer. Något som leder till att några valde att till och med lämna yrket. Enligt Rudman et al. (2014) är det av vikt för organisationer som anställer nytexaminerade sjuksköterskor att vara uppmärksamma efter tecken på utbrändhet. För att få en tillräcklig arbetsbelastning, bra introduktion, ledningsstöd, tillfredsställande samarbete med kollegor och rolltydlighet krävs en plan vilket i sin tur minskar utbrändhet och uppsägningar. Ett framgångsrikt sätt att motverka uppsägningar från personal är genom att ha en väl fungerande arbetsmiljö som stimulerar den personliga tillväxten samt framhäva en professionell utveckling och lärande.

I resultatet framkommer att de nytexaminerade sjuksköterskorna känner en rädsla för att göra misstag som kan hota patientsäkerheten. Det är rädslor kopplat till kunskapsbrist inom läkemedelshantering där deltagarna inte kan avgöra rimligheten i läkemedelsordinationerna. Andra rädslor som framkommer är rädslan att missa symptom då de kliniska kunskaperna inte är tillräckliga. Dessa rädslor är av vikt då patientsäkerheten ingår i sjuksköterskans kärnkompetens säker vård, där sjuksköterskan är ålagd att arbeta för att minimera risken för att vårdskada uppstår (Svensk sjuksköterskeförening, 2016).

Stora delar av det som framkommer i resultatet kan härledas till Benners teori (1993) där den nyutexaminerade sjuksköterskans första upplevelser stämmer väl överens med *Novisen*. *Novisen* saknar erfarenhet och bakgrundsförståelse vilket gör det svårt för *novisen* att veta hur hen ska agera vilket gör hen regelstyrd och oflexibel. Den *Avancerade nybörjaren* klarar precis av godtagbara prestationer, men har fortfarande svårt att se helheten och att prioritera. De nyutexaminerade upplever också att de saknar erfarenhet och har kunskapsluckor, de har svårt att prioritera och vissa väljer att komma tidigare eller hoppar över lunchen för att hinna med. De uppfattar utbildningen som irrelevant då de har svårt att få ihop sina teoretiska kunskaper med de situationer och praktiska färdigheter de ställs inför. Efter en tid uppnår de nyutexaminerade sjuksköterskorna det tredje steget i Benners teori *Kompetent*. Här har sjuksköterskan börjat hitta sina egna strategier, de vågar lita på sig själva, kan prioritera och känna säkerhet. I resultatet framkommer att efter ett halvår känner deltagarna att deras självförtroende ökar. De känner sig lugna och trygga även i svåra situationer och vågar lita på sina kunskaper. Det visas även i hur temat för reflektion förändras med tiden från att varit styrt av de nyutexaminerades känslor, brist på kunskap och osäkerhet till att med tiden handla om patientfall och hur de ska organisera sitt arbete på avdelningen. Ny forskning av Charette et al. (2022) där nyutexaminerade sjuksköterskor följs efter 0-3 månader, 3-6 månader, 6-9 månader och 9-12 månader visar samma resultat. De första tre månaderna utvecklas deras kompetens. De efterföljande 3 månaderna ökar deras självförtroende och trygghet i sig själva. Efter ett halvår roterar de nyutexaminerade sjuksköterskorna vilket får dem att hamna tillbaka på *novisens* nivå igen då patientfallen blir annorlunda. I resultatet framkommer även att de som roterar under sitt traineeprogram upplever det som svårt, de får börja om och lära in nya kunskaper igen. De två sista stegen i Benners teori (1993) *Skicklig* och *Expert* uppnås inte under traineeprogrammet som endast pågår under ett år.

Tidigare forskning tar upp hur sjuksköterskeutbildningen bör skifta fokus från epistemologin där tonvikten ligger på kunskap och färdigheter mot ontologin och den djupare förståelsen. Med en förståelsebaserad utbildning får studenten en förståelse i vad det innebär att vara sjuksköterska och en hjälp i att integrera kunskap med agerande och varande (Sandvik & Hilli, 2022). Genom en sådan skiftning kommer eventuellt de nyutexaminerade sjuksköterskorna vara mer förberedda i sin nya roll. Enligt Morell Scott (2022) förbereds sjuksköterskestudenter på bästa sätt inför rollen som sjuksköterska, genom att förstå rollen samt ha realistiska uppfattningar om vad det innebär att vara sjuksköterska. Jenkins et al. (2021) beskriver potentialen av att tidigt i sjuksköterskeutbildningen hjälpa studenterna fokusera på omvårdnad istället för patofysiologi. För att omvårdnads kunskap ska vävas in i handlingar och beteende, samt lära studenterna att omvårdnadssituationer är komplexa. Tillvägagångssättet kan förbereda dem inför den verklighet de ska ut i där deras kunskap ständigt kommer att ställas på sin spets och utmanas. Studenterna har nytta av att tidigt lära sig "att inte veta" och att osäkerhet är viktiga delar i processen att bli en sjuksköterska (Jenkins et al., 2021). Att inte veta och känna osäkerhet är något som de nyutexaminerade sjuksköterskorna i resultatet ställs inför dagligen. Genom utbildning med fokus på ontologin bör sjuksköterskestudenter bli mer förberedda på den verklighet som väntar dem. Det här är kanske vad som krävs för att överbrygga och underlätta de utmaningar som nyutexaminerade sjuksköterskor ofta ställs inför, för att få dem att stanna inom professionen.

Konklusion

Att komma ut som nyutexaminerad sjuksköterska idag beskrivs som ett stort kliv från utbildning till legitimerad sjuksköterska. Det är en utmaning för de nyutexaminerade genom upplevelsen av otillräcklig klinisk kunskap samt svårigheten i att omsätta teoretisk kunskap till praktiska omvårdnadshandlingar vilket ger upphov till känslor av otillräcklighet, otrygghet, oro, ångest samt stress. Behovet av stöd och reflektion är av betydelse när dessa känslor uppstår. Stöd i form av handledning och reflektion som de nyutexaminerade får ingår i traineeprogrammet och kan vara den bidragande faktorn till att de nyutexaminerade känner att de kan hantera sin arbetsituation och stanna inom professionen samtidigt är handledning en karriärmöjlighet för erfarna sjuksköterskor. De nyutexaminerade känner inte enbart negativa känslor utan det finns även positiva känslor, vilket yttrar sig med glädje och stolthet att äntligen få sin legitimation, deras självförtroende och trygghet ökar i takt med att de växer in i den nya rollen som sjuksköterska.

Kliniska implikationer och förslag till utveckling av ämnet

Resultatet av studien kan vara till hjälp för att förbereda nyutexaminerade sjuksköterskor på de eventuella utmaningar som väntar dem under den första tiden som legitimerade sjuksköterskor. Att vara väl förberedd och ha rimliga förväntningar på sin roll som nyutexaminerad sjuksköterska kan förhoppningsvis leda till att de väljer att stanna inom professionen. Samtidigt som detta examensarbete kan spridas till handledare inom traineeprogram för att öka deras förståelse för nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelser. Då traineeprogram med handledning och reflektion uppskattas av nyutexaminerade sjuksköterskor är det en fördel att traineeprogram blir obligatoriska inom sjukhusvård i hela landet. Möjligtvis skulle ansvarsbördan kunna minskas genom ett minskat antal patienter som de nyutexaminerade ansvarar för under sitt traineeprogram och kunna vara en förbättring av traineeprogrammen. Mer forskning behövs kring ett ökat fokus på epistemologin även inom biomedicin i sjuksköterskeprogrammet för att undersöka om det ger nyutexaminerade sjuksköterskor bättre förutsättningar i arbetslivet. Andra forskningsfrågor: Har utbildningens utformning betydelse för nyutexaminerade sjuksköterskors utmaningar. Hur vanligt är det att nyutexaminerade sjuksköterskor upplever det som framkom i resultatet. Hur kan arbetsmiljön förändras för att nyutexaminerade sjuksköterskor ska välja att stanna i yrket.

REFERENSER

* Ingår i resultatet

Alharbi, H. F., Alzahrani, J., Hamed, A., Althagafi, A. & Alkarani, A. S. (2023). The Experiences of Newly Graduated Nurses during Their First Year of Practice. *Healthcare*, 11 (14). <https://doi.org/10.3390/healthcare11142048>

*Alsalamah, Y. S., Al Hosis, K., Al Harbi, A., Itani, M. S., El Tassi, A. & Fawaz, M. (2022). Student to nurse transition and the nurse residency program: A qualitative study of new graduate perceptions. *Journal of Professional Nursing*, 42, 195-200. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2022.07.007>

Andersson, A., Hällgren Graneheim, U. & Skyvell Nilsson, M. (2022). Newly-graduated nurses' work-integrated learning: A qualitative study from an educational and occupational perspective. *Nurse Education in Practice*, 59. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103290>

*Ankers, M. D., Barton, C. A. & Parry, Y. K. (2018). A phenomenological exploration of graduate nurse transition to professional practice within a transition to practice program. *Collegian*, 25(3), 319-325. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2017.09.002>

Benner, P. (1993). *Från novis till expert - mästerskap och talang i omvårdnadsarbetet*. Studentlitteratur.

*Berglund, M., Kjellsdotter, A., Wills, J. & Johansson, A. (2021). The best of both worlds – entering the nursing profession with support of a transition programme. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36(2), 446-455. <https://doi.org/10.1111/scs.13058>

Charette, M., McKenna, L., McGillion, A. & Burke, S. (2022). Effectiveness of transition programs on new graduate nurses' clinical competence, job satisfaction and perceptions of support: A mixed-methods study. *Journal of Clinical Nursing*, 32(7-8), 1354-1369. <https://doi.org/10.1111/jocn.16317>

Eklund, A. & Skyvell Nilsson, M. (2018). *Kliniskt basår för nytexaminerade sjuksköterskor inom Västra Götalandsregionen – en utvärderingsrapport* (Rapport 2018:3). Högskolan Väst. www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1236956/FULLTEXT02.pdf

*Eklund, A., Billett, S. & Skyvell Nilsson, M. (2021). A bridge over troubled water? – Exploring learning processes in a transition program with newly graduated nurses. *Nurse Education in Practice*, 51. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.102982>

Dahlberg, K. (2014). *Att undersöka hälsa & vårdande*. Natur & Kultur.

Falk, C. (2014). Historiska och nutida aspekter på sjuksköterskeyrket och ämnet omvårdnad. I B. Klang & I. Thorell-Ekstrand (Red.), *Sjuksköterskans omvårdnads-kunnande: En praktisk och teoretisk grundbok* (s. 2-12). Pearson.

Friberg, F. (2022 a). Att göra en integrerande sammanställning av kvalitativ forskning - inspirerad av metasyntes. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 169-183). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022 b). BILAGA III GRANSKNINGSFRÅGOR FÖR KVALITATIVA RESPEKTIVE KVANTITATIVA STUDIER. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 239). Studentlitteratur.

* Gellerstedt, L., Moquist, A., Roos, A., Bergkvist, K. & Gransjö Craftman, Å. (2018). Newly graduated nurses' experiences of a trainee programme regarding the introduction process and leadership in a hospital setting—A qualitative interview study. *Journal of Clinical Nursing*, 28(9-10), 1685-1694. <https://doi.org/10.1111/jocn.14733>

Henricson, M. (2017). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 411-420). Studentlitteratur.

Henricson, M. & Billhult, A. (2017). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 111-119). Studentlitteratur.

*Ho, S. S., Stenhouse, R. & Snowden, A. (2021). It was quite a shock': A qualitative study of the impact of organisational and personal factors on newly qualified nurses' experiences. *Journal of Clinical Nursing*, 30(15-16), 2373-2385. <https://doi.org/10.1111/jocn.15777>

Högskolan i Skövde (2020). *Programöversikt Sjuksköterskeprogrammet*. Hämtad 13 april, 2023, från <https://www.his.se/utbildning/halsa-och-varld/sjukskoterskeprogrammet-ssj/pg/programoversikt-sjukskoterskeprogrammet/>

Jaastad, T. A., Ueland, V. & Koskinen, C. (2022). The meaning of reflection for understanding caring and becoming a caring nurse. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36 (4), 1180-1188. <https://doi.org/10.1111/scs.13080>

Jangland, E., Gunningberg, L. & Nyholm, L. (2021). A mentoring programme to meet newly graduated nurses' needs and give senior nurses a new career opportunity: A multiple-case study. *Nurse Education in Practice*, 57. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103233>

Jenkins, K., Kinsella, E. A. & DeLuca, S. (2021). Being and becoming a nurse: Toward an ontological and reflexive turn in first-year nursing education. *Nursing Inquiry*, 28(4), 1-9. <https://doi.org/10.1111/nin.12420>

Karlsson, E. A. (2017). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 81-97). Studentlitteratur.

Lee, J. E. & Sim, I. O. (2019). Gap between college education and clinical practice: Experience of newly graduated nurses. *Nursing Open*, 7 (1), 449-456. <https://doi.org/10.1002/nop2.409>

Marshall, C. & Rossman, G. B. (2016). *Designing Qualitative Research* (6:e uppl.). Sage Publications.

Morell Scott, N. (2022). A phenomenological insight into what final year undergraduate student nurses perceive is the role of the Registered Nurse and who they learn this from. *Journal of Research in Nursing*, 27 (8), 767-778.

<https://doi.org/10.1177/17449871221139112>

*Pennbrant, S., Skyvell Nilsson, M., Öhlen, J. & Rudman, A. (2013). Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse. *Nurse Education Today*, 33(7), 739-745. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.11.021>

Petersson, P. (2017). Aktionsforskning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 251-263). Studentlitteratur.

Priebe, G. & Landström, C. (2017). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar - grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 25-42). Studentlitteratur.

Riksdagen. (2021, 15 april). *Översyn av kraven för sjuksköterskeexamen och barnmorskeexamen*. Hämtad 12 april, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/kommittedirektiv/oversyn-av-kraven-for-sjukskoterskeexamen-och_H9B126

Rudman, A., Gustavsson, P. & Hultell, D. (2014). A prospective study of nurses' intentions to leave the profession during their first five years of practice in Sweden. *International Journal of Nursing Studies*, 51(4), 612-624. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2013.09.012>

Sandvik, A. H., Eriksson, K. & Hilli, Y. (2014). Understanding and becoming – the heart of the matter in nurse education. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 29(1), 62-72. <https://doi.org/10.1111/scs.12128>

Sandvik, A. H. & Hilli, Y. (2022). Understanding and formation—A process of becoming a nurse. *Nursing Philosophy*, 24(1), 1-8. <https://doi.org/10.1111/nup.12387>

Segesten, K. (2022). Användbara texter. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 65-78). Studentlitteratur.

Statistikmyndigheten. (2021). *Stor brist på utbildad personal inom vård och omsorg*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/analyser-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/trender-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/pong/statistiknyhet/trender-och-prognoser-2020/>

Svensk sjuksköterskeförening. (2017). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. <https://swenurse.se/download/18.9f73344170c003062317be/1584025404390/kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksk%C3%B6terska%202017.pdf>

Svensk sjuksköterskeförening. (2016). *SÄKER VÅRD– en kärnkompetens för vårdens samtliga professioner*.
<https://swenurse.se/download/18.1dbf1316170bff6748cd964/1584345995743/s%C3%A4ker%20v%C3%A5rd%202016.pdf>

Svensk Sjuksköterskeförening. (2020). *Utbildning*. <https://swenurse.se/om-oss---profession-vision-politik/kunskapsområdet-omvardnad/utbildning>

Södersved Källestedt, M. L., Asp, M., Letterstål, A. & Widarsson, M. (2020). Perceptions of managers regarding prerequisites for the development of professional competence of newly graduated nurses: A qualitative study. *Journal of Clinical Nursing*, 29(23-24), 4784-4794. <https://doi.org/10.1111/jocn.15522>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.
https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

*Widarsson, M., Asp, M., Letterstål, A. & Källestedt, M. L. S. (2020). Newly Graduated Swedish Nurses' Inadequacy in Developing Professional Competence. *Journal of Continuing Education in Nursing*, 51(2), 65-74.
<https://doi.org/10.3928/00220124-20200115-05>

*Willman, A., Bjuresäter, K. & Nilsson, J. (2020). Insufficiently supported in handling responsibility and demands: Findings from a qualitative study of newly graduated nurses. *Journal of Clinical Nursing*, 30(1-2), 83-92. <https://doi.org/10.1111/jocn.15483>

World Medical Association. (2014). *Declaration of Helsinki—Ethical principles for medical research involving human subjects*. <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>

* Zheng, S., Yang, L., Zhou, N. & Zhu, H. (2023). New nurses' experience during a two year transition period to clinical practice: A phenomenological study. *Nurse Education Today*, 121. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105682>

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 79-109). Studentlitteratur.

BILAGA 1: SÖKMATRIS

Datum	Databas	Sökord	Antal träffar	Begränsning	Antal träffar	Lästa titlar	Lästa abstract	Lästa artiklar	Valda artiklar
230418	CINAHL EBSCOhost	"new graduate nurses" OR "new nurse" OR "novice nurse" AND "experience" AND "transition"	7390	2013-2023 Engelskspråkig	310	310	70	13	4
230418	CINAHL EBSCOhost	Newly graduated nurses AND transition AND experiences	89	2013-2023 Engelskspråkig	58	58	30	15	3
230418	CINAHL EBSCOhost	"Newly graduated nurses" AND "transition"	112	2013-2023 Engelskspråkig	75	75	20	10	1
230830	MEDLINE EBSCOhost	"Newly graduated nurses" AND "transition"	112	2013-2023 Engelskspråkig	92	92	20	15	1

BILAGA 2: ARTIKELSAMMANFATTNING

Artikel	Perspektiv/ Syfte	Urval/ Deltagare	Metod/ Analys	Resultat	Etiskt godkännande	Kvalitet
<p>Författare: Zheng, S., Yang, L., Zhou, N. & Zhu, H.,</p> <p>Tidskrift: <i>Nurse Education Today</i></p> <p>Årtal: 2023</p> <p>Land: Kina</p>	<p>Att utforska nya sjuksköterskors erfarenheter under den tvååriga övergångsperioden till klinisk praxis.</p>	<p>14 nyutexaminerade sjuksköterskor som slutfört det 2-åriga traineeprogrammet de senaste tre månaderna. Samt ha roterat på minst två olika vårdenheter.</p> <p>Ålder: 24-30</p> <p>13 kvinnor och 1 man</p>	<p>En beskrivande fenomenologisk studie.</p> <p>Kvalitativ metod, intervju med hjälp av semistrukturerade öppna frågor.</p> <p>Dataanalys enligt Colaizzis (1978) metod.</p>	<p>Fem teman identifierades 1. Utmaning; 2. Svar; 3. Tillväxt; 4. Reflektion; 5. Förväntan.</p>	<p>Studien godkändes av etikkommittén vid Sir Run Shaw Hospital. Skriftligt informerat samtycke från alla deltagare.</p>	H
<p>Författare: Berglund, M., Kjellsdotter, A., Wills, J. & Johansson, A.</p> <p>Tidskrift: <i>Scandinavian Journal of Caring Sciences</i></p> <p>Årtal: 2021</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Studien syftade till att beskriva nyutexaminerade sjuksköterskors förväntningar på att övergå till sjuksköterskeyrket i början av ett kliniskt omvårdningsintroduktionsprogram, inklusive utbildning, handledning och kritisk reflektion med kamrater.</p>	<p>Studien omfattade 37 nyutexaminerade sjuksköterskor bestående av 34 kvinnor och tre män i åldrarna 22–54, som alla deltog i traineeprogram.</p>	<p>Kvalitativ metod baserad på fenomenologisk epistemologi.</p> <p>7 kvalitativa gruppintervjuer med 4–7 deltagare i varje grupp på sjukhuset under introduktionsveckan och varade mellan 42–60 min. Intervjuerna använde öppna och uppföljande frågor</p>	<p>Fyra teman identifierade: Modet att växa, Ansvar och rädsla, Tillhörighet och sårbarhet samt Stöd och utmaning.</p>	<p>Studien överensstämde med principerna i Helsingforsdeklarationen. Skriftligt informerat samtycke erhöles från alla deltagare med tillstånd att använda citat i resultaten. Studien godkändes av Etikprövningsnämnden (Dnr 1056–18).</p>	H

Artikel	Perspektiv/ Syfte	Urval/ Deltagare	Metod/ Analys	Resultat	Etiskt godkännande	Kvalitet
<p>Författare: Alsalamah, Y. S., Al Hosis, K., Al Harbi, A., Itani, M. S., El Tassi, A. & Fawaz, M.</p> <p>Tidskrift: <i>Journal of Professional Nursing</i></p> <p>Årtal: 2022</p> <p>Land: Saudiarabien</p>	<p>Syftet med den här studien var att lära sig om nya sjuksköterskors erfarenheter av övergångsfasen och deras uppfattning om sjuksköterskeprogrammets roll.</p>	<p>Urvalet av deltagare till studien var 29 nyutexaminerade sjuksköterskor som hade avslutat ett 9 månaders sjuksköterskeuppehållsprogram i Saudiarabien. Deltagarna var 17 män respektive 12 kvinnor.</p>	<p>Kvalitativ fenomenologisk studie genom fokusgruppsdiskussioner.</p> <p>Totalt fyra fokusgrupper; tre grupper om sju och en grupp med åtta deltagare genomfördes.</p> <p>Varje fokusgruppsession sträckte sig mellan 35 och 45 minuter. Frågor ställdes enligt Krueger och Caseys (2015) frågeguide.</p>	<p>Det var två huvudteman som framkom i studien. Det första temat var "Övergångens utmaningar" som hade följande underteman. Brist på erfarenhet. Högt antal ärenden. Kommunikation med läkare. Det andra temat blev "Stöd för bosättningsövergång" och hade följande tre underteman. Förbättrat lärande. Kamratkommunikation och stöd. Bygga relationer</p>	<p>Universitetets forsknings- och etikkommitté gav forskarna tillstånd att gå vidare (ECO-R-108). Deltagarna fick information om studiens mål och fick fylla i en formell försäkran om informerat samtycke att delta. Projektet genomfördes i enlighet med målen och standarderna i den världsomspännande Helsingforsdeklarationen .</p>	H
<p>Författare: Ankers, M. D., Barton, C. A. & Parry, Y. K.</p> <p>Tidskrift: <i>Collegian</i></p> <p>Årtal: 2018</p> <p>Land: Australien</p>	<p>Att utforska erfarenheterna från utbildade sjuksköterskor som är inskrivna i ett övergångsprogram, för att få insikt i vad akademiker upplevde som fördelaktiga, som hinder och att söka mening för övergångs fenomenen som upplevs inom ett övergångsprogram.</p>	<p>Ett målmedvetet urval av sju utbildade sjuksköterskor under de första 4 till 8 månaderna av anställning i ett traineeprogram</p> <p>Ålder: 24-55 år</p>	<p>Semistrukturerade intervjuer.</p> <p>Intervjuerna spelades in med ljud och varade i genomsnitt i 30 minuter. Ljudinspelningarna transkriberades ordagrant</p> <p>Hermeneutisk fenomenologi</p> <p>Tematisk analys</p>	<p>Fyra teman identifierades: Koppla bort, Sjunka eller simma, Effekter på övergången och Minska påverkan på övergången.</p>	<p>Etiskt godkännande för forskningen beviljades från South Australian Clinical Human Research Ethic Committee. Samtyckesformulär undertecknades efter att deltagarna hade klargjort sin förståelse av studien och innan någon intervju ägde rum.</p>	H

Artikel	Perspektiv/ Syfte	Urval/ Deltagare	Metod/ Analys	Resultat	Etiskt godkännande	Kvalitet
<p>Författare: Eklund, A., Billett, S. & Skyvell-Nilsson, M.</p> <p>Tidskrift: <i>Nurse Education in Practice</i></p> <p>Årtal: 2021</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Undersöka de inlärningsprocesser som genomförs i ett traineeprogram för nyutexaminerade sjuksköterskor</p>	<p>31 nyutexaminerade sjuksköterskor</p> <p>slutfört mins 8 mån av traineeprogrammet</p>	<p>Nio gruppintervjuer. Intervjuerna varade mellan 56 och 120 minuter</p> <p>Intervju texterna analyserades med hjälp av tematisk analys</p>	<p>Tre teman identifierades: Erkänna nyutexaminerade sjuksköterskors roll som nybörjare, Betona nyutexaminerade sjuksköterskors som elever och Utvecklas mot en omfattande omvårdnadsroll.</p>	<p>Deltagarna gav sitt informerade samtycke till att delta efter att ha fått skriftlig och muntlig information om studiens syfte och design, att deras deltagande var frivilligt och att deras data skulle avidentifieras.</p> <p>Studien är undantagen från lagen om etikprövning av forskning som avser människor (SFS 2003:460)</p>	H
<p>Författare: Gellerstedt, L., Moquist, A., Roos, A., Bergkvist, K. & Gransjö-Craftman, Å.</p> <p>Tidskrift: <i>Journal of Clinical Nursing</i></p> <p>Årtal: 2018</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Den här studien hade som syfte att beskriva nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenheter av introduktionsprocesser och ledarskap inom ett sjukhustraineeprogram</p>	<p>19 deltagare, 16 kvinnor och 3 män i ålder 23–32 år med en klinisk erfarenhet från 2 veckor till 2 år. Inklusionskriterierna var: nyutexaminerad sjuksköterska (>2 års arbetslivserfarenhet även vara registrerad på ett 2-årigt traineeprogram.</p>	<p>En kvalitativ design med ett induktivt förhållningssätt valdes och fyra fokusgrupper sammankallades. Totalt ingick nitton sjuksköterskor i studien. Data analyserades med hjälp av kvalitativ innehållsanalys.</p> <p>Intervjuer utfördes på sjukhuset och varade ca 60 min.</p>	<p>Resultatet resulterade i tre teman: Behovet av en introduktion när man står inför en komplex verklighet. Sträva efter att stå själv. egen hand. Det upplevda behovet av en tillgänglig och mångkunnig chef.</p>	<p>Informanterna gav sitt informerade samtycke till att delta i studien efter att ha fått skriftlig och muntlig information som beskriver studien, inklusive den frivilliga karaktären av deras deltagande och deras rätt att dra sig ur. Dessa villkor överensstämmer med rekommendationerna i Helsingforsdeklarationen (2013) (World Medical Association Declaration of Helsinki) . Studien godkändes av det stödjande universitetet, Stockholm, Sverige.</p>	H

Artikel	Perspektiv/ Syfte	Urval/ Deltagare	Metod/ Analys	Resultat	Etiskt godkännande	Kvalitet
<p>Författare: Ho, S. S., Stenhouse, R. & Snowden, A.</p> <p>Tidskrift: <i>Journal of Clinical Nursing</i></p> <p>Årtal: 2021</p> <p>Land: Storbritannien</p>	<p>Syftet var att utforska hur nyutbildade sjuksköterskors arbetsfarenheter konstrueras genom samspelet mellan sig själv, arbetsplats och hemliv påverkar deras bibehållande.</p>	<p>23 deltagare, varav 16 kvinnor och 7 män.</p>	<p>Kvalitativt förhållningssätt med hjälp av semistrukturerade telefonintervjuer.</p> <p>En tematisk analys användes för att kunna förstå samspelet mellan organisationen men även arbetsplats och individen.</p>	<p>Tre teman framkom: Övergångschock. Arbetsplatsfaktorer. Balans mellan arbete och privatliv. Ytterligare två underteman framkom: Upplevelse av stöd och tillhörighet. Känna sig ostödd och alienerad.</p>	<p>Etiskt tillstånd beviljades av universitetets etiska kommitté. Deltagandet var frivilligt och deltagarna kunde när som helst dra sig ur studien. All data hanterades i enlighet med kraven i Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (GDPR) och universitetsdatahanteringspolicyer</p>	H
<p>Författare: Pennbrant, S., Skyvell-Nilsson, M., Öhlen, J. & Rudman, A</p> <p>Tidskrift: <i>Nurse Education Today</i></p> <p>Årtal: 2013</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Studien syftade till att utveckla en modell som beskriver nya sjuksköterskors professionella utveckling under de första arbetsåren.</p>	<p>Sjuksköterskor med 2-4 års arbetsfarenheter. 310 kvinnor och 20 män deltog i studien.</p> <p>Med en medelålder på 34 år.</p>	<p>Metoden var en kvalitativ studie av enkätdata på 330 legitimerade sjuksköterskor. Det analytiska fokuset låg på erfarenheter, problem och möjligheter med att vara nyutexaminerad. Två analytiska frågor användes: Vad är det största problemet som nyutexaminerad? Hur klarar sig nya sjuksköterskor i arbetslivet?</p> <p>Analysen följde stegen som beskrivs i den konstanta jämförande metoden (Bryant och Charmaz, 2010).</p>	<p>Resultaten visade att den professionella utvecklingsprocessen innefattar följande sammanhängande delprocesser: Resultatet fick fram 10 olika teman. <i>utvärdering och omvärdering av pedagogiska erfarenheter, utveckling av professionell självförmåga och utveckling av klinisk kompetens.</i> Som påverkas av: <i>sociala värderingar och normer, vårdorganisation, ledning av nya sjuksköterskor, medarbetare, patienter och närstående samt sjuksköterskans egen familj och vänner.</i> Vilket påverkar om sjuksköterskor väljer att stanna kvar eller lämna yrket.</p>	<p>Tillstånd för studien erhöles från Forskningsetiska kommittén vid Karolinska Institutet i Stockholm (Dnr 04-587). Alla deltagare gav skriftligt informerat samtycke till att delta och studien utfördes i enlighet med etiska principer för medicinsk forskning som involverar mänskliga föremål (World Medical Association Declaration of Helsinki, 2002)</p>	H

Artikel	Perspektiv / Syfte	Urval/ Deltagare	Metod/ Analys	Resultat	Etiskt godkännande	Kvalitet
<p>Författare: Widarsson, M., Asp, M., Letterstål, A. & Källestedt, M-L. S.</p> <p>Tidskrift: <i>Journal of Continuing Education in Nursing</i></p> <p>Årtal: 2020</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Syftet med den här studien var att beskriva nyutexaminerades erfarenheter av att utveckla yrkeskompetens inom sitt grundläggande sjuksköterskeprogram och under sitt första år.</p>	<p>Data samlades in från 11 nyutexaminerade sjuksköterskor som skrevs in i ett introduktionsprogram under sitt första anställningsår.</p>	<p>En kvalitativ deskriptiv design med ett induktivt förhållningssätt, intervjuer med 11 sjuksköterskor, med en kvalitativ innehållsanalys.</p> <p>Intervjuerna varade mellan 62 och 85 minuter och spelades in och transkriberades ordagrant.</p>	<p>Resultatet i den här studien blev fyra kategorier och åtta underkategorier. Individuellt lärande, <i>En inre motivation att utveckla kompetens. Utveckla en klinisk blick.</i></p> <p>Vikten av vårderfarenhet i utvecklingen av professionell kompetens. <i>Erfarenhet som en bas för förståelse. Känner mig inte förberedd.</i></p> <p>Vårdkulturens betydelse för utvecklingen av yrkeskompetens. <i>Teamets betydelse för lärande. Brist på möjlighet till reflektion i teamet.</i></p> <p>Organisationens betydelse för utvecklingen av yrkeskompetens. <i>Olika synpunkter på sjuksköterskekompetens. Olika synpunkter på inlärningsstrukturen.</i></p>	<p>Deltagarna fick både muntlig och skriftlig information som förklarade att deras deltagande var frivilligt och att de gav informerat samtycke. Studien genomfördes enligt svensk etiklagstiftning och följde principerna i Helsingforsdeklarationen (World Medical Association, 2014).</p>	H
<p>Författare: Willman, A., Bjuresäter, K. & Nilsson, J.</p> <p>Tidskrift: <i>Journal of Clinical Nursing</i></p> <p>Årtal: 2020</p> <p>Land: Sverige</p>	<p>Att utforska nyutexaminerades erfarenheter och hur de hanterar komplexa patientsituationer.</p>	<p>16 nyutexaminerade sjuksköterskor med 6 månaders klinisk arbetslivserfarenhet.</p> <p>Alla var kvinnor i åldrarna 22-33 år</p>	<p>Kvalitativ studiedesign. Fokusgruppsintervjuer med 5-3 deltagare per grupp. Intervjuerna varade i 62-75 minuter och spelades in och transkriberades ordagrant.</p> <p>Data analyserades med en textdriven, tolkande kvalitativ manifest- och latent innehållsanalys</p>	<p>Ett övergripande tema, "Att inte vara tillräckligt förberedd och stöttad för att möta ansvar och krav", och tre kategorier framkom: "Ansvaret står inte i proportion till kompetensen", "Brist på medicinsk kompetens och erfarenhet försvårar patientsäkerheten" och "Strävar efter kontroll för att leda och organisera omvårdnaden"</p>	<p>Studien fick etiskt godkännande av etikprövningsnämnden.</p>	H

